Arv

Litauen

Indholdet er leveret af

European Judicial Network (in civil and commercial matters)

Dette faktablad er udarbejdet i samarbejde med Sammenslutningen af Notarer i Den Europæiske Union (CNUE).

1 Hvordan udarbejdes en dødsbodisposition (testamente, fælles testamente, arveaftale)?

Dødsdispositionen udfærdiges i form af et testamente ifølge civillovbogen for Republikken Litauen (*Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas*). Et testamente kan være officielt (udfærdiges på skrift in duplo og attesteres af enten en notar eller en medarbejder ved et litauisk konsulat i udlandet) eller privat (et holografisk testamente angiver testators fornavn og efternavn, datoen (dag, måned og år) og stedet for oprettelsen af testamentet med angivelse af testators ønsker og underskrevet af testator; denne type testamente kan være udfærdiget på et hvilket som helst sprog). Ægtefæller kan oprette et fælles testamente, hvor begge ægtefæller gensidigt gør hinanden til arvinger, således at den overlevende ægtefælle arver alle afdødes aktiver efter den ene ægtefælles død (inklusive andelen af aktiver i fælleseje), efter udbetaling af eventuel tvangsarv.

2 Skal dødsbodispositionen registreres, og i givet fald hvordan?

Et officielt testamente attesteres og indskrives i notarregistret i overværelse af testator. Testator beholder et eksemplar af testamentet, og det andet eksemplar bliver hos attesteringsinstansen. Testator kan overdrage et privat testamente til en notar eller en af Litauens konsulater i udlandet for at få det opbevaret på et sikkert sted. Registret over testamenter udarbejdet i Litauen forvaltes af det centrale tinglysningskontor (*Centrinė hipotekos įstaiga*). Notarer og konsulatmedarbejdere skal inden for tre hverdage give det centrale tinglysningskontor besked om alle testamenter, der attesteres, modtages til opbevaring eller ophæves. Anmeldelsen skal indeholde testators fornavn og efternavn, personnummer og bopæl samt dato og sted for udfærdigelse af testamentet, dets type og stedet, hvor det opbevares. Det er ikke nødvendigt at angive testamentets indhold.

3 Er der indskrænkninger i friheden til at træffe dødsbodispositioner (f.eks. tvangsarv)?

Ja, i civillovbogen er retten til tvangsarv fastslået: arveladers børn (adoptivbørn), ægtefælle og forældre (adoptivforældre), som afdøde forsørgede på sin dødsdag, arver, uanset testamentets indhold, halvdelen af den andel, som de hver især ville have været berettiget til ved intestatarv (tvangsarven), medmindre de testamenteres mere i testamentet. Tvangsarven fastlægges på grundlag af boets værdi, inklusive almindeligt bohave og udstyr i husholdningen.

4 Hvis der ikke findes en dødsbodisposition, hvem arver så, og hvor meget?

Hvis der ikke foreligger et testamente, fordeles boet som intestatarv. Når boet gøres til genstand for intestatarv, modtager følgende personer lige store dele af boet: arvinger af første grad – arveladers børn (inklusive adoptivbørn) og arveladers børn født efter arveladers død; arvinger af anden grad – arveladers forældre (adoptivforældre), børnebørn; arvinger af tredje grad – arveladers bedsteforældre på fædrene og mødrene side og arveladers oldebørn; arvinger af fjerde grad – arveladers søskende og oldeforældre på fædrene og mødrene side; arvinger af femte grad – børn af arveladers søskende (nevøer og niecer) og arveladers forældres søskende (onkler og tanter); arvinger af sjette grad – børn af arveladers forældres søskende (fætre og kusiner). Arvinger af anden grad er kun berettiget til intestatarv, når der ikke findes arvinger af første grad, hvis disse giver arveafkald, eller hvis alle arvinger af første grad er blevet frataget arveretten. Arvinger af tredje, fjerde, femte og sjette grad arver, hvis der ikke findes arvinger af en højere grad, eller hvis disse giver arveafkald eller har fået frataget arveretten. Adoptivbørn og deres slægtninge i nedstigende linje, der arver efter deres adoptivforældres eller dennes slægtninges død, behandles på lige fod med børn af adoptivforældrene og deres slægtninge i nedstigende linje. De er ikke berettiget til intestatarv, hvis deres biologiske forældre og andre slægtninge af højere grad i lige linje er døde, og det samme gælder ved deres biologiske søskendes død. Adoptivforældre og deres slægtninge, der arver efter deres adoptivbarns eller dennes slægtninge i nedstigende linjes død, behandles på lige fod med biologiske forældre og andre biologiske slægtninge. Biologiske forældre til et adoptivbarn og andre biologiske slægtninge af højere grad i lige linje er ikke berettiget til intestatarv ved adoptivbarnets eller dennes slægtninge i nedstigende linjes død. Børn født inden for ægteskab eller af forældre, hvis ægteskab er blevet omstødt, er berettiget til intestatarv, og det samme gælder børn født uden for ægteskab, hvor faderskabet er ifølge loven. I tilfælde hvor børnebørn eller børns forældre, som ville have arvet, allerede er døde på tidspunktet for åbning af bobehandlingen, er arveladers børnebørn eller oldebørn berettiget til intestatarv på lige fod med de tilsvarende arvinger af første og anden grad. De arver ligelige andele af den del af boet, som deres afdøde far eller mor ville have arvet ved intestatarv. Arveladers overlevende ægtefælle er berettiget til intestatarv eller arver på lige fod med eventuelle arvinger af første eller anden grad. Ægtefællen arver en fjerdedel af boet på lige fod med arvinger af første grad, når der ikke er flere end tre arvinger ud over ægtefællen. Når der er flere end tre arvinger, arver ægtefællen og de øvrige arvinger lige store andele. Hvis ægtefællen arver på lige fod med arvinger af anden grad, er førstnævnte berettiget til halvdelen af arven. Hvis der ikke er nogen arvinger af første eller anden grad, arver ægtefællen hele boet. Almindeligt bohave og udstyr i husholdningen tilfalder arvinger ved intestatarv uanset deres slægtskabsgrad og arveandel, hvis de har levet sammen med afdøde i mindst et år op til dødstidspunktet.

5 Hvilken myndighed er kompetent:

5.1 i arvesager?

Notaren og retten på stedet for åbning af bobehandlingen.

5.2 til at modtage en erklæring om, hvorvidt de arveberettigede vedgår eller giver afkald på arven?

Notaren på stedet for åbning af bobehandlingen.

5.3 til at modtage en erklæring om, hvorvidt de arveberettigede vedgår eller giver afkald på legatet?

Notaren på stedet for åbning af bobehandlingen.

5.4 til at modtage en erklæring om, hvorvidt de arveberettigede vedgår eller giver afkald på tvangsarven?

Notaren på stedet for åbning af bobehandlingen.

6 En kort beskrivelse af proceduren ved dødsbobehandling i henhold til national lovgivning, herunder opløsning af boet og fordeling af aktiverne?(dette omfatter oplysninger om, hvorvidt proceduren ved dødsbobehandling indledes af retten eller en anden kompetent myndighed ex officio)

I henhold til civillovbogen skal en arving vedgå arven for at modtage den. Denne vedgåelse kan ikke være delvis eller omfattet af betingelser eller undtagelser. En arving anses for at have vedgået arv og gæld, hvis vedkommende tager boet i besiddelse eller har indgivet meddelelse om vedgåelse af arven til en notar på stedet for åbning af bobehandlingen. En arving anses for at have vedgået arven, når vedkommende har taget boet i besiddelse, behandler det som sin ejendom (når vedkommende tager boet i besiddelse, anvender, disponerer over og fører tilsyn med boet, betaler skatter og har givet retten besked om sin hensigt om vedgå arven og udpege en bobestyrer osv.). En arving, der er begyndt at tage boet eller enkelte dele heraf i besiddelse, anses for at have vedgået arven fuldstændigt. En arving, som er begyndt at tage boet i besiddelse, har ret til i den fastsatte periode for vedgåelse af arven at afstå fra arven ved at indgive meddelelse herom til en notar på stedet for åbning af bobehandlingen. I disse tilfælde anses arvingen for at have taget boet i besiddelse på andre arvingers vegne. Disse foranstaltninger skal træffes inden for tre måneder fra åbning af bobehandlingen. Personer, hvis arverettigheder udelukkende opstår ved, at andre arvinger frasiger sig arveretten, kan tilkendegive deres vedgåelse af arven senest tre måneder fra den dato, hvor retten til vedgåelsen opstod. Tidsfristen for vedgåelse af arven kan forlænges af retten, hvis den anerkender, at tidsfristen blev overskredet med god grund. Arven kan også vedgås efter tidsfristens udløb uden at indgive anmodning til retten, hvis alle arvinger, der har vedgået arven, er enige om dette. Notaren er forpligtet til at underrette det centrale tinglysningskontor om vedgåelsen af arven inden for tre hverdage. Arvingen eller legataren har ret til at afstå fra arven senest tre måneder fra åbning af bobehandlingen. Afståelsen kan ikke være delvis eller omfattet af betingelser eller undtagelser. Afståelsen fra arven har samme virkning som manglende vedgåelse af arven. Arvingen afstår fra arven ved at give en notar på stedet for åbning af bobehandlingen meddelelse herom. Så snart arvingen har meddelt notaren, at vedkommende vedgår arven, eller har anmodet om, at der udstedes et arvebevis, er det ikke længere muligt at afstå fra arven. Hvis der er indsat flere arvinger, indgår det arvede bo i sameje for alle arvinger, medmindre andet bestemmes i testamentet. Ingen kan tvinges til at frasige sig deres ret til at udlodde den del af boet, som de er berettiget til. Boet deles efter gensidig aftale mellem arvingerne. Boet kan ikke skiftes før arvingens eller legatarens fødsel, eller hvis testator i testamentet har fastsat en bestemt periode med sameje for arvinger til boet. Denne periode kan ikke overstige fem år efter åbning af bobehandlingen, undtagen i tilfælde hvor der er mindreårige blandt arvingerne. I så tilfælde kan testator nedlægge forbud mod skifte af boet, indtil de berørte arvinger fylder 18 år. Arvingerne kan fordele arven efter fælles aftale, inden arvingernes rettigheder til aktiverne indskrives i det offentlige register. Skifte af fast ejendom formaliseres ved en notarialakt, der skal tinglyses i det offentlige register. Hvis arvingerne ikke kan blive enige om boskiftet, fordeles det af retten på grundlag af indlæg fra de enkelte arvinger. Delelige aktiver opdeles som naturalier, og udelelige aktiver tilfalder en af arvingerne under hensyntagen til aktivets karakter og arvingens behov, mens de øvrige arvinger godtgøres for aktivets værdi ved hjælp af andre aktiver eller kontant. Efter fælles aftale mellem arvingerne kan hele boet eller enkelte dele heraf sælges på auktion og udbyttet deles imellem arvingerne, eller arvingerne kan indbyrdes byde på enkelte dele af boet, hvorefter de enkelte effekter tilfalder den højestbydende arving. Der kan træffes fælles aftale om udlægning af enkelte aktiver til bestemte arvinger ved lodtrækning.

7 Hvordan og hvornår bliver en person arving eller legatar?

Tidspunktet for åbning af bobehandlingen defineres som tidspunktet for dødsfaldets indtræden, når en af retten afsagt dødsfaldskendelse får retsvirkning, eller når en dødsformodningsdom får retskraft. For at blive arving skal en person vedgå arven (enten ved i praksis at tage det arvede i besiddelse eller ved at give en notar på stedet for åbning af bobehandlingen meddelelse om, at man ønsker at vedgå arven). En legatar meddeler sin vedgåelse til eksekutoren af testamentet (bobestyreren), en arving, som har vedgået arven og er bemyndiget til at videregive arvelodden, eller en notar på stedet for åbning af bobehandlingen. Når arvelodden omfatter ejendomsret til fast ejendom, skal der under alle omstændigheder indgives meddelelse til en notar.

8 Hæfter arvingerne for afdødes gæld, og i givet fald på hvilke betingelser?

En arving, som har vedgået arven ved at tage boet i besiddelse eller ved at indgive meddelelse til en notar, hæfter for testators gæld med hele sin formue. Når flere arvinger har vedgået boet på ovenstående måde, hæfter de solidarisk for testators gæld med hele deres formue. Arvingen kan i sin meddelelse til notaren om vedgåelse af arven anføre, at vedkommende ønsker at vedgå arven på grundlag af en fortegnelse over aktiver i boet. I dette tilfælde hæfter arvingen kun for testators gæld med sin egen arv. Hvis mindst en arving har vedgået arven på grundlag af fortegnelsen over aktiver, anses alle de øvrige arvinger for at have vedgået arven på dette grundlag. Testators kreditorer kan også anmode om at få udarbejdet en fortegnelse over aktiver. Hvis arvingen på tidspunktet for udarbejdelsen af fortegnelse fejlagtigt har undladt at anføre alle aktiver i boet eller har skjult testators debitorer, hvis ikke-eksisterende gæld er medtaget i fortegnelsen på arvingens foranledning, eller hvis arvingen ikke har opfyldt sin forpligtelse til at udlevere fuldstændige oplysninger til brug for fortegnelsen, hæfter denne arving for testators gæld med hele sin formue.

9 Hvilke dokumenter og/eller oplysninger kræves der sædvanligvis for at få registreret rettigheder over fast ejendom?

Følgende former for fast ejendom registreres i matrikelregistret, hvis de er kategoriseret som individuelle dele af fast ejendom og får tildelt et entydigt nummer i henhold til proceduren i den litauiske lov om matrikelregistret (*Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro įstatymas*): jordstykker, bygninger, lejligheder i ejendomme og kontorer. Ansøgninger om registrering af fast ejendom i matrikelregistret (*Nekilnojamojo turto registras*) skal ledsages af følgende dokumenter:

1. en ansøgning om registrering af ejendomsrettigheder (ejerskab eller forpagtning) til den faste ejendom eller om ændring af oplysningerne vedrørende ejendomsrettigheder i matrikelregistret
2. dokumenter, som indeholder matrikeldata for den faste ejendom, om fast ejendom, der er kategoriseret som individuel fast ejendom, og eventuelle dokumenter, der ændrer disse oplysninger (en beslutning truffet af en offentlig myndighed eller et forvaltningsorgan, en dom fra en domstol, en kendelse, en afgørelse eller et dekret, skriftlige transaktioner, dokumenter fra andre landes matrikelregistre og andre registre eller andre dokumenter, som er angivet i lovgivningen eller af staten)
3. dokumenter, der attesterer ejerskabet til ejendommen, skabelsen af ejendomsrettigheder, begrænsninger af disse rettigheder og juridiske forhold og donation, salg og køb eller leje af virksomheder; notarialdokumenter, der attesterer skabelsen af ejendomsrettigheder, begrænsninger af disse rettigheder og juridiske forhold, som indgives i elektronisk form til det lokale register via en notar
4. dokumenter, der identificerer den person, der indgiver anmodningen, undtagen i tilfælde, hvor anmodningen indgives med posten, ad elektronisk vej eller via en notar.

Når der er tale om arv af fast ejendom, og når ejendomsrettighederne allerede er registreret i matrikelregistret, skal arvingen kun indsende arvebeviset fra notaren til registret (eller ejerbeviset, når den ene ægtefælle er død, og hele ejendommen tilfalder den overlevende ægtefælle). Registrering af udstedelsen af arvebeviser ved arv af fast ejendom og/eller et ejerbevis, når den ene ægtefælle er død, kan også foretages i matrikelregistret efter modtagelsen af en meddelelse herom fra en notar.

9.1 Er det obligatorisk at udpege en bobestyrer eller obligatorisk efter anmodning? Hvis det er obligatorisk eller obligatorisk efter anmodning, hvilke foranstaltninger skal der så træffes?

Når den arvede ejendom er en enkeltmandsvirksomhed eller et landbrug, eller når afdødes gæld overstiger boets værdi, kan arvingen efter at have vedgået arven anmode en domstol på stedet for åbning af bobehandlingen om at beskikke en bobestyrer eller om at beskikke en bobestyrer og træffe beslutning om at afholde en auktion eller indlede en konkursprocedure. I sådanne tilfælde dækkes afdødes gæld udelukkende af boet. Hvis boet omfatter aktiver, der skal forvaltes (en enkeltmandsvirksomhed, et landbrug, værdipapirer osv.), og forvaltningen ikke kan varetages af testamentets eksekutor eller af arvingen, eller hvis afdødes kreditorer indbringer et søgsmål inden vedgåelsen af arven, beskikker distriktsdomstolen en bobestyrer. Boet bestyres i henhold til en kendelse afsagt af distriktsdomstolen på stedet for åbning af bobehandlingen. I sin kendelse beskikker domstolen en bobestyrer og fastsætter dennes vederlag.

9.2 Hvem har beføjelse til at realisere dispositionen og/eller til at bestyre boet?

Bobehandlingen foretages af eksekutoren af testamentet eller af en arving, som er indsat af testator, eller af en bobestyrer, der beskikkes af retten. Hvis testator ikke har indsat en eksekutor, eller den indsatte eksekutor eller arving ikke er i stand til at udføre opgaven, beskikker distriktsdomstolen på stedet for åbning af bobehandlingen en bobestyrer til at iværksætte bobehandlingen. Eksekutoren af testamentet udfører alle de opgaver, der er nødvendige for bobehandlingen. Frem til udpegelsen af en bobestyrer eller identifikationen af arvingerne varetager eksekutoren af testamentet en arvings funktioner – overtagelse af ansvaret for boet, udarbejdelse af en fortegnelse over aktiverne i boet, betaling af gæld vedrørende boet, inddrivelse af fordringer fra testators debitorer, udbetaling af underholdsbidrag til forsørgede, eftersøgning efter arvinger, konstatering af, hvorvidt arvingerne vedgår arven osv.

9.3 Hvilke beføjelser har en bobestyrer?

Bobestyreren har de samme rettigheder og pligter som eksekutoren af testamentet og er *mutatis mutandis* omfattet af bestemmelserne i lovgivningen om administration af ejendom ejet af en anden person eller en anden persons aktiviteter i henhold til civillovbogen.

10 Hvilke dokumenter udstedes der i henhold til national lovgivning typisk under dødsbobehandlingen eller ved dens afslutning for at dokumentere de arveberettigedes status og rettigheder? Har de særlig beviskraft?

Tre måneder efter åbning af bobehandlingen kan arvinger eller legatarer anmode om, at en notar på stedet for åbning af bobehandlingen udsteder et arvebevis. Et arvebevis er et dokument, der er udformet i overensstemmelse med statens krav, og hvori det attesteres, at arvingen vedgår arven og har erhvervet ejendomsretten til boet. Det er vigtigt at bemærke at, ifølge civillovbogen overgår ejendomsretten til et bo, når man vedgår arven, og ikke ved udstedelsen af arvebeviset. Desuden har arvingen ret til at få udstedt et arvebevis, men er ikke forpligtet til det. Arvebeviset attesterer vedgåelsen af arven og indeholder de retlige begrundelser for registreringen af ejendomsrettighederne til den arvede faste ejendom. I henhold til den civile retsplejelov i Litauen (*Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodeksas*) betragtes et arvebevis udstedt af en notar som officiel skriftlig dokumentation med større beviskraft. De omstændigheder, der nævnes i den officielle skriftlige dokumentation, anses for fuldt ud bevist, medmindre de efterfølgende anfægtes i form af andre beviser, undtagen vidneudsagn.

Denne webside er en del af Dit Europa.

Vi vil gerne have din feedback om, hvor nyttige informationerne er for dig.

Sidste opdatering: 15/12/2020

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJN-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.